

TE GAST IN

Iran

Maak kennis met het échte leven!

TE GAST IN **Iran**

Samenstelling en redactie

Eefje Blankevoort

Uitgeverij Informatie Verre Reizen

Colofon

Uitgave

Informatie Verre Reizen VOF

Postbus 1504, 6501 BM Nijmegen

T 024-355 25 34

E info@tegastin.nl

I www.tegastin.nl

Samenstelling en redactie, Eefje Blankevoort

Foto omslag, Nicola Messina/Shutterstock.com

Vormgeving, Mike van de Mortel

Druk, 5de herziene druk, september 2018

ISBN 978-94-6016-084-4

Andere uitgaven 'TE GAST IN':

Indonesië • Thailand • Myanmar • Vietnam • Cambodja • China • Japan • Nepal • India • Sri Lanka • Egypte • Marokko • Turkije • Israël & de Palestijnse gebieden • Jordanië • Oman • Ethiopië • Tanzania • Namibie • Zuid-Afrika • Costa Rica & Panama • Cuba • Colombia • Suriname • Peru & Bolivia • Argentinië & Chili • Australië • Nieuw-Zeeland • Rusland & Oekraïne

© 2018 Informatie Verre Reizen VOF

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de auteurs en de uitgever.

Deze uitgave werd met de meeste zorg samengesteld. Indien deze toch onjuistheden blijkt te bevatten, kunnen uitgever en auteurs daarvoor geen aansprakelijkheid aanvaarden.

Inhoud

Een aangename kennismaking	5
Heleen van der Linden	
Stad van uitersten	12
Eefje Blankevoort	
Leven in onzekerheid	19
Peyman Jafari	
Bloed overwint het zwaard	25
Eefje Blankevoort	
Taxi Teheran	28
Mardi Muller	
Poëzie als uiting van emoties	30
Nafiss Nia	
‘Het leven is hier net iets ingewikkelder’	37
Nies Medema	
De kinderen van de revolutie	42
Elisa Scholte	
De achterkant van de bazaar	47
Sharog & Maryana Heshmat Manesh en Nies Medema	
Mensen van het boek en ongelovigen	52
Eefje Blankevoort	
Rouwdagen met een knipoog	54
Elisa Scholte	
Slingeren met knotsen	59
Piet Hermans	
Reisinformatie	65
Woordenlijst	78
Verdere informatie	80

Centrum van Teheran met op de achtergrond het Alborzgebergte – Foto: Frank van den Bergh/iStock.com

Een aangename kennismaking

De meeste mensen die Iran bezoeken, zijn na afloop aangenaam verrast. Hun ervaringen komen totaal niet overeen met het rigide en sombere beeld dat de media doorgaans van het land tonen. Ze ervaren Iran als een groot openluchtmuseum dat omgeven is door een indrukwekkend woestijnlandschap. En bovenal een land waar de mensen je spontaan welkom heten en behulpzaam zijn.

“Het complex dat we nu passeren is het mausoleum van Khomeini, de leider van de Iraanse Revolutie in 1979 en stichter van de Islamitische Republiek Iran. Over twee weken, op de terugweg naar het vliegveld, kunnen jullie dit bezoeken, maar ik wacht buiten!” De toon is gezet. Onze gids Nilofar heeft zich nauwelijks voorgesteld of ze laat zogenaamd per ongeluk haar sluijer naar achteren vallen en maakt een politiek statement. Samen met haar zijn er velen in Iran die de grootte en extravagantie van het mausoleum verafschuwen. Niet in de laatste plaats omdat juist Khomeini soberheid predikte en fel tegen de spilzucht van de sjah was.

Nilofar is 29, vrijgezel, en heeft Frans gestudeerd. Ze is samen met haar jongere broer opgegroeid bij haar alleenstaande, gescheiden moeder die lerares was. Formeel houdt ze zich aan de kledingvoorschriften van de staat, maar ze probeert de grenzen zo ver mogelijk op te rekken. Met religie heeft ze weinig, des te meer met de oude Perzische cultuur en mystieke poëzie. Samen met Kamal, onze chauffeur, vormt Nilofar een kleurrijk duo.

Naar het graf van de dichter

Onderweg naar Shiraz besluiten we een picknick te organiseren. Nilofar heeft een bijzondere locatie in gedachten: een vrouwenparkje. ‘Verboden voor mannen en jongens boven de zeven jaar oud’, staat er op het grote bord bij de ingang van het hoog ommurde park. Hier mogen de sluiers af en er is zelfs een atletiekbaan. De heren moeten samen met Kamal hun heil even elders zoeken. Tijdens ons bezoek aan het ‘vrouwenpark’ worden we hartelijk ontvangen en worden we verwend met thee, koekjes en enorme trossen druiven.

Shiraz is een van de oudste handelssteden van Iran en staat bekend als de stad van wijn, dichters, poëzie en bloemen. Na onze siësta bezoeken we de tombe van Hafez, de lievelingsdich-

Eefje Blankevoort

Stad van uitersten

Op het eerst gezicht is Teheran een gigantische, chaotische metropool. Maar wie de stad een kans geeft, ontdekt een bruisende hoofdstad. Journaliste Eefje Blankevoort die meerdere keren langere tijd in Teheran woonde en werkte, leidt ons naar de uitgaansplekken van de stad. En schrik niet, ook Iraanse jongeren houden van een feestje.

Twee uur geleden ben ik in de taxi gestapt, en nog altijd ben ik niet op plaats van bestemming. Van het zuiden naar het noorden van de stad op een doordeweekse dag, het is bijna niet te doen. Tot zo ver mijn zicht reikt staan de taxi's in elkaar geschoven. Er zit geen beweging meer in. Totdat mijn chauffeur

File in Teheran – Foto: Ajlber/iStock.com

een gaatje ziet op de rijbaan van de tegenligger. Hij aarzelt geen moment, trapt het gaspedaal in, scheurt naar voren en schiet vlak voor we een tegenligger raken weer onze baan op, overdwers tussen twee auto's.

Het verkeer in Teheran kent geen regels, hier geldt het recht van de sterkste en de roekeloze. Mis je een afslag dan rij je natuurlijk niet om, maar rij je gewoon achteruit de snelweg op. Voorsorteren? Nog nooit van gehoord. Als je rechtsaf wil zet je de auto overdwers en dwing je anderen je voor te laten. Voetgangers die willen oversteken kunnen maar beter op hun hoede zijn, stoppen doet niemand. Dag in dag uit staat het verkeer van Teheran vast. Vijf rijen dik proberen de miljoenen *Peykans*, de nationale Iraanse auto, zich een weg te banen door de verkeersjungle. Boven de immense stad, omringd door hoge bergen, hangt elke dag een dreigende roze gifwolk.

Tegenstrijdigheden

Teheran is in vijftiwintig jaar razendsnel gegroeid. Woonden er eind jaren zeventig nog rond de vierenhalf miljoen mensen, nu zijn dat er volgens voorzichtige schattingen zo'n twaalf miljoen. In de hoofdstad van de Islamitische Republiek zijn de tegenstrijdigheden van het land het zichtbaarst. Arm en rijk, verwesterd en traditioneel, seculier en religieus fundamentalist, alles komt hier samen. Muurschilderingen die de glorie van het martelaarschap prijzen staan in schril contrast met de immense *billboards* die de nieuwste snelkookpan aanprijzen.

Rijdend van zuid naar noord zie je de stad veranderen. In het zuiden wonen de minder bedeeden. Hier worstelen mensen iedere dag om het hoofd boven water te houden. De huizen staan dicht op elkaar gepakt, het verkeer lijkt er zelfs niet meer

Reisinformatie

Ambassades

Communicatie

Documenten

Douane

Elektriciteit

Eten en drinken

Feestdagen

Foaien

Fotograferen

Geld

Gezondheid

Inkopen

Kledingvoorschriften

Klimaat

Media

Omgangsvormen

Religie

Transport

Tijdsverschil

Veiligheid

Woordenlijst

Verdere informatie

Auteurs

Eefje Blankevoort

is schrijver en filmmaker. Ze is mede-eigenaar van journalistiek productiebureau Prospektor waarmee zij reportages in woord en beeld maakt. Vanaf 2003 verbleef Eefje regelmatig langere tijd in Iran waar zij studeerde en artikelen schreef. Haar boek over Iran, *Stiekem kan hier alles* (Podium) werd genomineerd voor de M.J. Brusseprijs en Bob den Uyl Prijs. www.prospektor.nl

Piet Hermans

was docent, illustrator en vormgever en is de laatste twintig jaar werkzaam als fotojournalist. Hij bereisde alle continenten afwisselend als freelance fotograaf en als reisbegeleider. www.piethermans.nl

Sharog Heshmat Manesh

is socioloog, docent aan de Hogeschool Amsterdam en vertaler van de Iraanse moderne dichter Ahmad Shamlu. Hij publiceerde in 1997 het boek *Zoon van de zon*, een geschiedenis van de Iraanse cinema 1904-1996. In 2008 schreef hij het boek *Mijn Wereld in Amsterdam*.

Peyman Jafari

is historicus, docent aan de Universiteit van Amsterdam en voorzitter van de Amsterdam Initiative for Iranian Studies (www.acmes.uva.nl/aiis). In 2009 publiceerde hij *Het andere Iran: van de revolutie tot vandaag*. Zijn onderzoek richt zich op de sociale bewegingen en de politieke economie van Iran.

Heleen van der Linden

begeleidt sinds haar studietijd reizen in met name landen met een islamitische cultuur. Na haar studie Turkse Talen en Culturen werkte zij o.a. op de Opinieredactie van de NRC en verrichte onderzoek op het vlak van Turkije en de islam. Momenteel is zij als promovenda verbonden aan de VU in Amsterdam.

Nies Medema

is schrijver en journalist bij Jonge Sla, journalistiek bureau en programma manager bij On File, vakvereniging voor vluchtelingjournalisten en schrijvers. Tussen 1996 en 2008 reisde zij vijf keer door Iran. Ze maakte er radioreportages, artikelen en schreef twee boeken over het land. www.jongesla.org

Mardi Muller

reist sinds 1987 enkele maanden per jaar de wereld over. Tijdens haar reizen probeert ze te begrijpen waarom mensen de dingen doen die ze doen. Ze woonde enkele jaren in Teheran.

Nafiss Nia

is een Iraans-Nederlandse dichter, filmmaker en literaire vertaler. Van haar zijn twee dichtbundels gepubliceerd *Esfahan, mijn hoopstee* en *De momenten wachten ons voorbij*. De bloemlezing *Stegen van Stilte* is haar vertaling van honderd jaar moderne Perzische poëzie. Haar gedichten zijn opgenomen in veel verzamelbundels en bloemlezingen. Nafiss draagt regelmatig haar gedichten voor op literaire podia en geeft poëzieworkshops aan Nederlandse beginnende & gevorderde dichters. Naast dichten regisseert en produceert Nafiss films. Haar recente films zijn *A,B,C,...* (scenario/regie) en *Dance Iranian Style* (scenario/productie). <http://nafissnia.blogspot.nl>

Elisa Scholte

studeerde sociale wetenschappen en deed o.a. onderzoek naar de ontwikkeling van het onderwijs in postrevolutionair Iran. Ze woonde drie jaar met haar Iraanse echtgenoot en twee kinderen in Isfahan. Ze werkt als columnist en researcher voor diverse media. Zie haar weblog: elisascholte.wordpress.com.

TE GAST IN **Iran**

De landenuitgaven TE GAST IN bevatten artikelen van meerdere auteurs die een speciale band hebben met een land. Zij schrijven op levendige wijze en met kennis van zaken over onderwerpen die hen na aan het hart liggen. Het geeft een opmerkelijk goed inzicht in de levenswijze en omgangsvormen van de bewoners van het land. Bovendien bevat elke uitgave nuttige reistips. Een aanrader voor iedereen die interesse heeft voor verre landen en wil weten wat er achter de schermen gebeurt.

Aartsconservatief en vijandig zo lijkt van buitenaf, maar wie er is geweest komt terug met verhalen over het andere Iran. In deze uitgave geeft een negental auteurs, waarvan enkelen met een Iraanse achtergrond, een inkijkje in een intrigerende samenleving vol paradoxen. In Teheran zijn de uitersten van het land het best zichtbaar: conservatief en modern, arm en rijk, bloederige propaganda en prachtige kunst bestaan er naast elkaar. In deze uitgave vragen we ons af hoe de seksscheiding in Iran het dagelijks leven beïnvloedt. We leren Iran kennen als het land van de poëzie en bezoeken in Shiraz de tombe van Hafez, de lievelingsdichter van veel Iraniërs. We ontdekken dat achter de façade van de kleurrijke bazaar een machtig bolwerk schuilgaat. We overnachten in een karavanserai in Kaschan en bezoeken de eeuwenoude vuurtempel van de zoroastriërs in Yazd. In Isfahan spreken we met jonge studenten die hun Engels het liefst met toeristen oefenen. We vieren de pre-islamitische tradities rondom het nieuwe jaar en wonen een training bij van *zurkhaneh*, een oude Iraanse sport.

'TE GAST IN is het ultieme voorpretboekje'
Flying Dutchman Magazine

www.tegastin.nl